

400. VÝROČÍ LIECHTENSTEINŮ NA ČERNOKOSTELECKU

Ing. Pavel Juřík

Před 400 lety 21. ledna 1623 císařský generalissimus Albrecht z Valdštejna (1583-1634) prodal černokostecké panství královskému místodržícímu Karlu I. knížeti z Liechtensteinu (1569-1627) za 600.000 kop míšeňských, jak dosvědčuje kupní smlouva za účasti pěti svědků. Jeho potomci panství vlastnili až do 31. ledna 1933.

Černokostecké panství bylo součástí velmi dobře spravovaného majetku rodu Smiřických ze Smiřic, který na počátku 17. století patřil mezi nejvýznamnější české panské rody. Majetek Smiřičtí spravovali velmi zodpovědně, neměli dluhy, a tak byli jediní z české šlechty, kteří finančně podporovali české stavovské povstání a Albrecht Jan Smiřický (1594-1618) byl považován za budoucího českého krále, kdyby předčasně nezemřel na tuberkulózu. Za to byl majetek Smiřických 26. 4. 1621 zkonfiskován králem Ferdinandem II.

Albrecht Jan Smiřický

Albrecht z Valdštejna

Karel I. z Liechtensteina

Protože se jednalo o rozsáhlý, velmi dobře spravovaný a výnosný majetek, dělal si na něj nárok jako „dědic“ Albrecht z Valdštejna, protože jeho babička Markéta z Valdštejna byla rozená Smiřická ze Smiřic. Král mu proto předal polovinu majetku a druhou si ponechal (např. Náchod). V roce 1653 však královská komora zjistila, že Valdštejn majetek dostal neoprávněně zdarma a měl za něj zaplatit. Proto byl knížeti Karlu Eusebiovi z Liechtensteina tento majetek zkonfiskován. Ten se pochopitelně bránil, ale nakonec po doplacení 600.000 zlatých mu byl majetek 9. 11. 1655 vrácen.

Knížecí rod se pak zasloužil o rozvoj panství. Zejména princezna Marie Terezie z Liechtensteinu (1694-1772), provdaná vévodkyně Savojská, zvelebila panství nesoucí si ještě půl století škody způsobené za třicetileté války. Její farní, školní a sociální reformy předběhly dobu.

Liechtensteinům byla většina černokosteckého velkostatku zestátněna (zámek, přes 4.000 hektarů lesů ad.) za první pozemkové reformy, a to se zpětnou platností od 1. října 1932. Knížecí rod za to získal odškodnění za úřední cenu, tedy ve výši cca 1/3 tržní ceny tedy 7.669.432 korun. V roce 1934 byla většina tohoto majetku (zámek, lesy) převedena na Lesnickou fakultu ČVUT - dnes Česká zemědělská univerzita, která jej vlastní dodnes a vzorně se o něj stará.